

Helsingin
kaupunki

2015

Vuosikertomus

Sisällys

5	Kaupunginjohtajan katsaus
6	Kaupunginjohtajan toimiala
10	Rakennus- ja ympäristötoimi
14	Sosiaali- ja terveystoimi
18	Sivistys- ja kulttuuritoimi
22	Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi
26	Kaupungin päätöksenteko
32	Helsingin kaupungin organisaatio
34	Tietoja Helsingistä
37	Tilinpäätös: Talous ennakoitua myönteisempi
40	Tilinpäätöksen tunnusluvut
48	Konsernin toiminta ja talous

Kaupunginjohtajan katsaus

Kaupungin toimintaympäristö vuonna 2015 oli erittäin haastava. Talouden vaikea tilanne jatkui ja heijastui kaupunkiin muun muassa työllisyydenhoitoon liittyvien menojen nopeana kasvuna. Talouden tasapainottamista jatkettiin strategiahjelmassa sovitun tuottavuustavoitteen mukaisesti. Nuorisotyöttömyyden kääntäminen varovaiseen laskuun toi kuitenkin loppuvuoteen pienen valonpilkahduksen.

Euroopan turvallisuustilanteen kehittyminen nousi huomattavaksi huolenaiheeksi. Pariisissa ja Kööpenhaminassa tehdyt terrori-iskut heikensivät ihmisten turvallisuuden tunnetta. Helsinki yhteistyökumppaneineen oli vahvasti mukana kehittämässä paikallista väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyä.

Vuosi 2015 oli ennätysellinen matkailuvuosi.

Lähi-idän kriisin pahenemisen seurauksena Suomeen saapuneiden turvapaikanhakijoiden määrä lähti kesän aikana erittäin nopeaan kasvuun. Kokonaismäärä oli kymmenkertainen edellisvuoteen verrattuna ja edellytti laaja-alaista viranomaisen ja järjestöjen yhteistyötä. Vapaaehtoistyöntekijöiden panos oli arvokas ja keskeinen.

Vaikeiden olosuhteiden vallitessa tapahtui myös useita myönteisiä asioita. Asuntorakentaminen oli erittäin vilkasta ja erityisesti aloitettujen hankkeiden määrä oli ennätysellisen suuri. Asuntojen rakentamista käynnistyi lähes 2 500 enemmän kuin vuotta aiemmin, eli yhteensä 5 967.

Helen Oy:n uusiutuvaan ja hajautettuun energiantuotantoon perustuva kehitysohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa. Ohjelman myötä Helsinki etenee kohti hiilineutraalia tulevaisuutta Pariisin ilmastopimuksen hengen mukaisesti.

Suomi 100 -juhlavuoden kärkihankkeisiin lukeutuvan keskustakirjaston louhintatyöt alkoivat Töölönlahdella ja Tanssin talon rakentamisesta Kaapelitehtaan yhteyteen tehtiin päätös. Kulttuuritarjonnassa näkyi vahvoja aasialaisvaikutteita, kun osana Helsingin juhlatuokkoja toteutettiin ainutlaatuinen Focus China -festivaali.

Vuosi 2015 oli ennätysellinen matkailuvuosi Helsingissä. Helsinki kiinnosti erityisesti Kaukoidästä saapuvia matkailijoita. Yöpymisten määrä nousi 3,5 miljoonaan. Koko vuoden kasvu oli Helsingissä 5 prosenttia. Suurilla tapahtumilla oli iso vaikutus, tärkeimpinä voimistelun suurtaapahtuma Gymnaestrada. Helsinki-Vantaan lentoasemalla ylitettiin 16 miljoonan matkustajan raja. Helsingin satamassa puolestaan ylittyi 11 miljoonan rajapyykki ensimmäistä kertaa. Tallinnan ja Helsingin välinen liikenne kasvoi 2,8 prosenttia.

Kiitän kaikkia kumppaneitamme ja henkilöstöämme kuluneesta vuodesta ja yhteisestä työstä helsinkiläisten ja Helsingin hyväksi.

Jussi Pajunen
kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtaja Jussi Pajunen

- Kaupungin toiminnan ja talouden yleissuunnittelu
- Konserniohjaus
- Talousarvion valmistelu ja sen noudattamisen valvonta
- Keskitetty tilinpito
- Sisäinen tarkastus
- Elinkeinoasiat, matkailu, tapahtumat
- Valmiussuunnittelu
- Kansainväliset asiat
- Viestintä
- Henkilöstöpolitiikka

Kaupunginjohtajan toimialan avainlukuja

Toimintatulot, miljoonaa euroa.....	27,8
Toimintamenot, miljoonaa euroa	181,0
Toimintamenot/asukas, euroa.....	288,0
Henkilöstömäärä	1 001
Koko henkilöstöstä, %	2,6

Toimialaan kuuluvat liikelaitokset*, liikevaihto, miljoonaa euroa

Taloushallintopalvelu (387).....	26,6
----------------------------------	------

Virastot*

Kaupunginkanslia	(597)
Tarkastusvirasto	(17)

* Suluissa kuukausi- ja tuntipalkkaisten työntekijöiden lukumäärä.

Kaupunginjohtajan toimiala

Vuosi 2015 oli kaupungintaloudessa ennakoitua myönteisempi. Kaupungin toimintakate toteutui talousarvion mukaisesti ja vero- ja valtionosuustulot kasvoivat talousarviossa ennakoitua enemmän. Kaupungin oman toiminnan kasvu oli strategiatavoitteen tasolla noin yksi prosenttia. Menojen kehitystä on tavoitteellisesti hidastettu parantamalla tuottavuutta ja pitämällä emokaupungin käyttömenojen reaali- ja suhteutettuna asukasmäärän kasvuun.

Helsingin seudulla orastanut tuotannon kasvu hiipui kolmannella neljänneksellä. Seudun ero muuhun Suomeen kapeni. Kokonaistuotantoa painoivat alas teollisuudessa, kaupassa sekä kuljetuksessa ja varastoinnissa tapahtunut lasku. Rakentaminen ja useimmat palvelut kasvoivat, informaatio- ja viestintäala kasvoi edelleen muita aloja nopeammin, joskin alkuvuotta maltillisemmin. Majoitus- ja ravitsemusaloilla kasvu nopeutui.

Työllisyysaste oli Helsingissä 72,4 prosenttia. Työttömien määrä kasvoi keskimäärin 13 prosenttia edellisvuodesta. Työttömyysaste nousi vuoden lopussa 12,7 prosenttiin, ja oli 0,8 prosenttiyksikköä suurempi kuin edellisvuonna.

Vuoden 2015 lopulla Helsingissä asui 628 200 asukasta. Väkiluku kasvoi 7 500 asukkaalla. Ulkomaan kansalaisten määrä kasvoi 2 500 hengellä. Muiden, kuin suomen- tai ruotsinkielisten määrä kasvoi 5 000 hengellä ja heitä on kaupunkilaisista nyt noin 14 prosenttia. Ruotsinkielisiä on lähes 36 000 eli lähes kuusi prosenttia helsinkiläisistä.

Turvapaikanhakijoiden määrä lisääntyi voimakkaasti Suomessa. Maahan saapuneiden lukumäärä nousi yli 32 000 ja arvioiden mukaan noin 2 300 oleskeluluvan saanutta tulisi päättämään Helsinkiin vuonna 2016. Turvapaikanhakijat tulevat kaupungin maahanmuuttoyksikön asiakkaiksi pää-

sääntöisesti oleskeluluvan saatuaan ja perheen yhdistämishojelman kautta. Helsinki varautui kotouttamispalveluiden kysynnän kasvuun erillismäärärahalla ja uusilla toimintamuodoilla.

Varautuminen uudistuksiin

Vuoden toimintaa leimasivat varautuminen valtakunnalliseen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä aluehallinnon uudistuksiin. Valmisteluissa on käyty keskusteluja myös seudun muiden kuntien kanssa. Seutuyhteistyössä merkittäviä teemoja olivat lisäksi vuoteen 2050 ulottuva maankäyttösuunnitelma MASU 2050 ja vuoteen 2025 ulottuva asuntostrategia sekä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2015. Asumisen ja maankäytön toteutusohjelmaa valmisteltiin. Maankäyttösuunnitelman lähtökohtana on, että vuonna 2050 seudulla 14 kunnan alueella asuu yli 2 miljoonaa asukasta.

Valtakunnallisten uudistusten rinnalla kaupunki valmisteli uutta johtamisjärjestelmää. Helsinki tulee siirtymään pormestarihallintamalliin. Nykyisten 31 viraston toiminta ja palvelut organisoidaan toimialoille, joita suunnitelman mukaan tulisi keskushallinnon lisäksi korkeintaan neljä. Uudistus astuu voimaan seuraavien kuntavaalien jälkeen kesäkuussa 2017.

Uutta yritystoimintaa

Kaupungin myönteistä kehittymistä vahvistetaan elinkeino- ja työllisyyspolitiikan keinoin. Kaupungin markkinointiin ja brändityöhön liittyvä valmistelu aloitettiin. Yhteistyössä Helsingin yliopiston ja Aalto-yliopiston sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kanssa käynnistettiin Health Capital Helsinki -hanke, pääkaupunkiseudun yhteinen Smart & Clean -hanke sekä Marian sairaalan entisiin tiloihin perustettava startup-keskittymä.

Suuria työmaita

Helsingin keskustaa ja esikaupunkialueita kehitettiin 11 projektialueella. Kaupunkiin valmistui 4 059 asuntoa. Suurimmat työmaat sijaitsivat Kalasatamassa, Pasilassa ja Jätkäsaaressa. Jätkäsaareen aloitettiin 1 400 asunnon rakentaminen ja Länsiterminaali 2:n rakentaminen käynnistettiin.

Voimistelun kansainvälinen suurtapahtuma Gymnaestrada Helsinki 2015 toi kaupunkiin heinäkuussa 21 000 osanottajaa.

Asukkaiden kaupunki

Helsinki on virkeä ja kiinnostava tapahtumien kaupunki. Kadut ja puistot ovat usein asukkaiden omien yhteisöllisten tapahtumien näyttämöinä ja kaupunkilaisten kohtaamispaikkoina. Asukkaat voivat myös aiempaa vaivattomammin osallistua kaupungin kehittämiseen, kun osallistumisen ja neuvonnan verkkopalveluita uudistettiin mobiililaitteisiin soveltuviksi. Kaupunkilaiset kutsuttiin verkkokyselyssä mukaan myös johtamisjärjestelmän uudista-

misen valmistelutyöhön. Kaupungin yhteinen palautekanava otettiin kaikkien virastojen käyttöön ja se vastaanotti lähes 48 000 palautetta. Neuvonta- ja näyttelytoiminta kaupungintalon ala-aulassa Virkassa kiinnosti yli 400 000 kävijää.

Hyvä matkailuvuosi

Tapahtumilla oli suuri vaikutus Helsingin matkailuluvun kasvuun. Voimistelun kansainvälinen suurtapahtuma Gymnaestrada Helsinki 2015 toi kaupunkiin heinäkuussa 21 000 osanottajaa. Jääkiekon nuorten MM-kisat edullisine lipunhintoineen houkuttelivat joulukuussa paljon matkailijoita suurista jääkiekkomaista.

Yöpymisten määrä kasvoi viisi prosenttia ja tavoitti ennätyksen, 3,5 miljoonaa yöpymistä. Kotimaisten matkailijoiden ohella Helsingissä vieraili turisteja Saksasta, Ruotsista, Iso-Britanniasta, Japanista ja Kiinasta. Kiinalaisten matkailijoiden kasvu oli 44 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Uusia ennätyslukuja tuli myös laiva- ja lentoliikenteessä. Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajamäärä nousi 16,4 miljoonaan, laivamatkustajien määrä Helsingin satamissa 11,2 miljoonaan. Kansainvälisten risteilyvieraiden määrä oli 437 000.

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri

- Julkinen liikenne
- Kaupunkiympäristö
- Pelastustoimi
- Ympäristöasiat

Rakennus- ja ympäristötoimen avainlukuja

Toimintatulot, miljoonaa euroa.....	317,2
Toimintamenot, miljoonaa euroa	594,8
Toimintamenot/asukas, euroa.....	946,7
Henkilöstömäärä (ml. liikelaitokset).....	5 384
Koko henkilöstöstä, %	14,2

Toimialaan kuuluvat liikelaitokset*, liikevaihto, miljoonaa euroa

Helsingin kaupungin liikennelaitos (HKL)	
-liikelaitos (1 021)	153,9
Palmia-liikelaitos (1 500)	94,5

Virastot*

Hankintakeskus (56)
Helsingin Tukkutori (36)
Pelastuslaitos (668)
Rakennusvirasto (479)
Rakentamispalvelu Stara (1 464)
Ympäristökeskus (160)

* Suluissa kuukausi- ja tuntipalkkaisten
työntekijöiden lukumäärä.

Rakennus- ja ympäristötoimi

Helsinkiin valmistui ilmastotiekartta, jossa kuvataan hiilineutraali Helsinki vuonna 2050 ja esitetään, miten asukkaiden, yritysten ja kaupungin on toimittava, jotta tavoitteeseen päästään. Ilmastokatu-hankkeessa asukkaat ja yritykset ideoivat Iso-Roobertinkadulla keinoja energiankulutuksen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi.

Kaupunki on edelleen osallisena Itämeren suojeluun sitouttavassa Itämeri-haasteessa sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Ensimmäiset Itämeri-toimenpideohjelman mukaiset rantojen siivoamistalkoot järjestettiin huhtikuussa. Citywater-hankkeessa edistettiin hulevesien luonnonmukaista hallintaa Helsingissä ja Tallinnassa. Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa ja metsäverkostaselvityksessä esitettiin 47 uuden luonnonsuojelualueen perustamista, mikä lähes kaksinkertaistaisi kaupungin luonnonsuojelualueiden lukumäärän ja pinta-alan. Luonnonsuojeluohjelma on laadittu ajanjaksolle 2015–2024.

Ulkoilmakonserttipaikkojen lähellä asuvien asenteita konserttien päättymisaikoihin selvitettiin. Asukkaiden enemmistö suhtautui tapahtumiin myönteisesti. Kyselyn tuloksia hyödynnettiin konserttien päättymisaikojen linjauksessa 2016.

Ympäristökeskusta sen perustamisvuodesta 1991 johtanut Pekka Kansanen jäi eläkkeelle ja hänen seuraajansa Esa Nikunen aloitti toukokuussa.

Liikenteen juhlaa

Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos HKL juhli seitsemänkymmenvuotista historiaansa. Metro- ja raitioliikenteessä matkustajatytyväisyys lisääntyi huomattavasti. Metron matkustajamäärä kasvoi 1,2 prosenttia. Suomenlinnan lauttaliikenteen matkustajamäärien kasvu oli 8 prosenttia. Raitiovaunuja käytettiin matkustajamäärillä laskettuna 0,5 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Paloheinäntunneli ja Kuusmiehentien joukkoliikennekatu runkolinjalle 560 valmistuivat. Bussin matka-aika Rastilasta Myyrmäkeen lyheni huomattavasti 1,2 kilometriä pitkän tunnelin ansiosta. Työn kustannusarvio alittui 25 prosenttia.

Kaupunkipyöräpalvelun valmistelu eteni niin, että se voitiin aloittaa toukokuussa 2016. Käyttöön saatiin 500 polkupyörää. Ensimmäinen M300-sarjan metrojuna toimitettiin Espanjasta Helsinkiin maaliskuussa. Uusien Artic-raitiovaunujen sarjatuotanto Otanmäessä alkoi. HKL:n johtamisjärjestelmä ja organisaatio uudistettiin.

Palvelukeskus ja Palmia Oy

Palmia-liikelaitoksen nimi muutettiin Helsingin kaupungin palvelukeskukseksi ja Palmia-toiminimi siirrettiin liikelaitoksesta eriytetyn yhtiön käyttöön. Palvelukeskus kehitti entisestään palvelujen saatavuutta, keskittämistä ja tehokkuutta. Liikelaitoksen organisaatio muutettiin vastaamaan liikelaitoksen nykyistä toimintaa.

Valoisa Helsinki

Katu- ja viheralueiden ulkovalaistus siirtyi Helsingin Energialta rakennusvirastolle, kun Helsingin Energia aloitti toimintansa itsenäisenä liikelaitoksena. Helsinki toimi ulkovalaistuksen kansainvälisen LUCI-verkoston (Lighting Urban Community International) konferenssin isäntänä. Led-valaistusta lisättiin ja ledien ansiosta valaistuksen kustannukset ovat pysyneet kurissa. Esplanadinpuiston jouluvalot poroineen otettiin ilolla vastaan.

Rakennusvirasto saavutti sekä toiminnalliset että taloudelliset tavoitteensa. Alueprojektit etenivät Pasilassa ja Kalasatamassa ripeästi. Maa-ainesten hyödyntäminen rakennushankkeissa on lisääntynyt viime vuosina. Kun vielä vuonna 2010 rakennusviraston työmailta kuljetettiin noin 500 000 kuutiota maata ylijäämämassojen vastaanottoaikoille Vantaalle, ei vuodesta 2014 alkaen ole viety yhtään. Tässä on syntynyt paitsi huomattavia taloudellisia säästöjä myös merkittäviä ympäristövaikutuksia. Vuonna 2015 säästöt olivat noin 10 miljoonaa euroa. CO₂-päästöt vähenivät 5 300 tonnia.

Rakennusviraston Twitter-palvelulla oli vuoden lopussa 12 500 seuraajaa ja virasto vahvisti mainettaan sosiaalisen median edelläkävijänä.

Rakennusviraston vanhan toimitalon tontti kaupungin keskustassa Kasarmikadulla myytiin. Uuden toimipaikan modernit tilat Valilassa tarjoavat 500 työntekijälle uudenlaisia vuorovaikutteisia tapoja tehdä työtä. Rakennusviraston Twitter-palvelulla oli vuoden lopussa 12 500 seuraajaa ja virasto vahvisti mainettaan sosiaalisen median edelläkävijänä.

Uusia toimintatapoja

Rakentamispalvelu Stara kasvatti tulojaan ja saavutti toimintakatetavoitteensa. Pitemmällä aikavälillä Staran liikevaihto on ollut laskeva. Pääasiallisin syy laskuun ovat asiakkaiden pienentyneet tilaukset kunnossapitohankinnoissa ja investoinneissa. Staralle myönnettiin Lappeenranta-tunnustuspalkinto pitkäjänteisestä työstä työhyvinvoinnin kohentamiseksi. Työhyvinvointimittarin kehittämisestä Stara sai kaupunginkanslian kunniakirjan.

Helsingin perinteisten Silakkamarkkinoiden järjestäjä oli viime vuonna ensimmäistä kertaa Helsingin Tukutori. Silakkamarkkinat on Helsingin vanhin jokavuotinen tapahtuma. Kansainvälinen Sideways-festivaali oli tähän mennessä suurin Tukutorin alueella järjestetty tapahtuma. Hietalahden kauppahallin kehittämistä päätettiin jatkaa kaupungin toimintana.

Kaupungin pelastustoimi panosti onnettomuuksien ehkäisyyn. Hyviä tuloksia saavutettiin kerrostalojen omavalvontatoiminnassa sekä alueellisten riskikohteiden kartoituksessa. Ensihoitotehtävät samoin kuin kiireettömät ja vähäriskiset tehtävät lisääntyivät edellisvuodesta. Tilannekuvajärjestelmää kehitettiin vastaamaan paremmin suuronnettomuus- ja häiriötilanteita. Myös henkilöstön hyvinvointia kehitettiin.

Hankintakeskuksen rooli kaupungin yhteishankintayksikkönä vahvistui. Hankintakeskus järjesti 159 kilpailutusta, joiden hankinta-arvo oli yhteensä noin 136 miljoonaa euroa. Logistiikkakeskus toimitti kaupungin yksiköille yhteishankintatuotteita yli 14 miljoonan euron arvosta. Hankintakeskus osallistui kansallisiin ja kansainvälisiin kestävän kehityksen ja innovatiivisten hankintojen hankkeisiin sekä hankintalainsäädännön uudistustyöhön.

Apulaiskaupunginjohtaja Laura Rätty

- Sosiaalitoimi ja terveydenhuolto
- Varhaiskasvatus

Sosiaali- ja terveystoimen avainlukuja

Toimintatulot, miljoonaa euroa.....	318,8
Toimintamenot, miljoonaa euroa	2 647,4
Toimintamenot/asukas, euroa.....	4 214,2
Henkilöstömäärä	21 783
Koko henkilöstöstä, %	57,5

Virastot*

Sosiaali- ja terveysvirasto (15 946)
Varhaiskasvatusvirasto (5 837)

* Suluissa kuukausi- ja tuntipalkkaisten
työntekijöiden lukumäärä.

Sosiaali- ja terveystoimi

Sosiaali- ja terveystalvelujen uudistamisessa paneuduttiin perhekeskuksen, terveys- ja hyvinvointikeskuksen sekä monipuolisen palvelukeskuksen toimintamallien kehittämiseen. Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskuksen rakentaminen alkoi. Ensimmäiselle perhekeskukselle löydettiin sopivat tilat hyvien kulkuyhteyksien tuntumasta Itäkeskuksesta.

Ensisynnyttäjiille valmistui verkossa käytettävä perhevalmennus. Sivustolla on videoita ja tietoa odotusajasta, synnytyksestä, vauvan hoidosta ja tarjolla olevista lapsiperheiden palveluista. Osana palvelujen uudistamista kokeiltiin lasten kolmivuotistarkastuksia päiväkodeissa.

Neuvola ja hyvää ruokaa

Neuvola päiväkodissa -kokeilu sai hyvää palautetta. Parin tunnin tapaamiseen sisältyi suun terveyden tarkastus sekä ryhmäkeskustelu. Uutta palvelua tarjottiin yli 30 päiväkodissa Kalliossa, Ullanlinnassa, Vironniemessä, Kampinmalmissa, Lauttasaarella ja Töölössä sekä kolmessa ruotsinkielisessä päiväkodissa. Vanhemmat ja henkilökunta antoivat kokeilusta kouluarvosanaksi 9-.

Helsingin jokaisessa 275 kunnallisessa päiväkodissa on yhteinen ruokalista, joka uudistettiin yhdessä opetusviraston ja Palmian kanssa. Ruokatarjontaa kehitettiin lasten, vanhempien ja päiväkotihenkilöstön toiveiden pohjalta. Kehitystyön punaisena lankana oli ruoan ravitsemuksellinen laatu, monipuolisuus ja maistuvaisuus sekä ruokailun kasvatuksellinen merkitys.

Ilo kasvaa liikkuen

Varhaiskasvatusvirasto osallistui Valon eli Suomen urheilutoiminnan ja liikuntajärjestöjen kattojärjestön Ilo kasvaa liikkuen -ohjelman valmisteluun. Ohjelmassa oli mukana lähes 50 Helsingin päivähoitoyksikköä. Lasten liikkumista lisättiin sisällä, ulkona, pihalla ja luonnossa. Liikkumisen käytäntöjä on arvioitu ja monenlaisia uusia toimintamuotoja on otettu käyttöön. Myös lasten vanhempia on haastettu ja saatu mukaan liikkumaan lasten kanssa.

Taiteilevat lapset

Kuvataiteen, nukketeatterin, sanataiteen, sarjakuvan ja teatteritaiteen ammattilaisia vieraili leikkipuistoissa ja päiväkodeissa taiteilemassa lasten kanssa varhaiskasvatusviraston ja kulttuurikeskuksen yhteisessä hankkeessa Snadien artsumpi stadi. Hankkeella tuotiin taide näkyväksi lasten arjessa. Yhteistyö Nykyaiteen museon Kiasman kanssa jatkui taidepajoina ja opastettuina kierroksina sekä henkilöstön koulutuksena. Nykyaiteen menetelmät halutaan liittää osaksi 3-6-vuotiaiden varhaiskasvatusta.

Esikoulut ja leikkivät lapset

Elokuussa käynnistyi Oivalluksia eskarista! -hanke, jossa kehitettiin yhteistyössä esiopetusryhmien kanssa tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntäviä toimintatapoja ja oppimisympäristöjä. Hanke toimi koko kaupungin alueella ja siinä vahvistettiin myös varhaiskasvattajien mediapedagogista osaamista ja lasten monilukutaidon kehittymistä.

Leikkipuistoissa on leikitty jo 101 vuotta ja meno on edelleen vauhdikasta. Kesällä syntyi uusi leikkimisen maailmanennätys, kun 9 096 lasta ja aikuista oli mukana leikkimässä ja laulamassa yhtä aikaa Helsingin 65 leikkipuistossa. Suvilahden Kattilahalliin kutsuttiin syyskuussa lapset ja vanhemmat leikkimään perinteisiä laulu- ja pihaleikkejä. Eläköön leikki -tapahtumaan osallistui yli 3 000 leikkijää.

Suupelillä hampaiden hoitoa

Kaupunkitasoisia terveyden edistämisen ohjelmia jatkettiin. Osana Savuton Helsinki -ohjelmaa perustettu tupakkaklinikka sai Suomen Sydänliiton kunniainmaininnan sydänterveyden edistämisestä. Perustelujen mukaan Helsingin tupakkaklinikka on edelläkävijä tupakan vierottamistyössä.

Sutjakka Stadi -lihavuuden ehkäisyn ja hoidon toimenpideohjelma käynnistyi kesällä. Osuva nimi ohjelmalle löydettiin kaupunkilaisille järjestetyssä nimikilpailussa.

Sutjakka Stadi -lihavuuden ehkäisyn ja hoidon toimenpideohjelma käynnistyi kesällä. Osuva nimi ohjelmalle löydettiin kaupunkilaisille järjestetyssä nimikilpailussa.

Suun terveydenhuolto kampanjoi terveen suun puolesta sosiaalisessa mediassa ja tarjosi lapsille mukavan tavan oppia hampaiden hoitoa – pelaamalla Suupeliä. Suupeli sijoittui Games for Health Finland Challenge 2015 -kilpailussa toiselle jaetulle sijalle julkisen sektorin sarjassa.

Kolmasosa asioi sähköisesti

Yhä useampi helsinkiläinen käyttää sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisiä palveluja. Esimerkiksi toimeentulotukihakemus on ollut mahdollista tehdä sähköisesti syksystä 2014 lähtien. Ensimmäisen käyttöönottovuoden aikana hakemuksista jo yli 10 prosenttia tehtiin sähköisesti. Terveydenhuollon ajanvarausmuistutuksia lähetettiin helsinkiläisille vuoden aikana lähes miljoona ja suun terveydenhuollossa vastaanotolle ilmoitaututtiin sähköisesti yli 175 000 kertaa.

Hätämajoitusta turvapaikanhakijoille

Suomeen saapuneiden turvapaikanhakijoiden määrä kasvoi merkittävästi kesästä 2015 lähtien. Maahanmuuttoviraston toiveesta Helsinki vastasi nopeasti haasteeseen. Helsinkiin perustettiin väliaikaisia vastaanottoyksiköitä ja järjestettiin hätämajoitusta 15 kohteessa. Kaupunki vastasi samanaikaisesti yli 2 000 turvapaikanhakijan majoituksesta ja vastaanottopalveluista.

Tilanne muuttui Helsingin osalta loka-kuusta alkaen, kun Tornioon perustettiin järjestelykeskus ja muut toimijat avasivat vastaanottokeskuksia pääkaupunkiseudulle. Helsinki purki omat hätämajoituspaikkansa marraskuun loppuun mennessä.

Palveluja ja tukea kotiin

Herttoniemen sairaalatoiminta päättyi vuonna 2015. Vapautuneita voimavaroja kohdennettiin kotona asumisen tukemiseen. Kotiutus-tiimien lisäksi järjestettiin myös aikaisempaa enemmän fysio- ja toimintaterapiapalveluja potilaiden toipilasvaiheen tueksi.

Kotihoidossa hyödynnettiin virtuaalisia etähoitokäyntejä ja kuntoutusta etäyhteyden avulla. Myös lääkäreiden etäkonsultaatiota kokeiltiin.

Apulaiskaupunginjohtaja Ritva Viljanen

- Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus sekä yleissivistävä aikuisopetus
- Kirjastopalvelut
- Kulttuuriasiat
- Liikunta ja urheilu
- Nuorisotoimi
- Tutkimus- ja tilastotoimi
- Työllisyysasiat

Sivistys- ja kulttuuritoimen avainlukuja

Toimintatulot, miljoonaa euroa.....	78,1
Toimintamenot, miljoonaa euroa	937,0
Toimintamenot/asukas, euroa.....	1 491,5
Henkilöstömäärä (ml. Oiva Akatemia, liikevaihto 4,7 milj. euroa).....	8 769
Koko henkilöstöstä, %	23,2

Virastot*

Kaupunginkirjasto (538)
Kaupunginmuseo (78)
Kaupunginorkesteri (120)
Korkeasaaren eläintarha (82)
Kulttuurikeskus (119)
Liikuntavirasto (500)
Nuorisoasiainkeskus (387)
Oiva Akatemia (28)
Opetusvirasto (6 394)
Ruotsinkielinen työväenopisto (38)
Suomenkielinen työväenopisto (167)
Taidemuseo (73)
Tietokeskus (90)
Työterveys Helsinki (155)

* Suluissa kuukausi- ja tuntipalkkaisten työntekijöiden lukumäärä.

Sivistys- ja kulttuuritoimi

Helsingiläiset arvostavat lähikoulujaan. Useampi kuin neljä viidestä peruskoulun aloittavasta valitsi oman lähikoulun. Peruskoulun päättäneille nuorille taattiin opiskelupaikka. Heille tarjottiin myös vaihtoehtoisia opintopolkuja valmistavissa koulutuksissa, nuorten työpajoilla tai perusopetuksen lisäopetuksessa. Helsingin koulut menestyivät hyvin ylioppilaskirjoituksissa. Pakollisten aineiden arvosanojen keskimääräinen pistemäärä ylitti valtakunnallisen keskitason. Maahanmuuttajataustaisten lasten suomen kielen opetusta vahvistettiin ja ohjausta peruskoulun jälkeisiin opintoihin kehitettiin.

Ammatillista koulutusta ohjattiin lähemmäksi työelämää. Oppimisessa korostuu osaaminen ja opiskelijoille on tarjolla joustavia opintopolkuja. Stadin ammattiopisto järjesti avoimia ammatillisia opintoja, joiden avulla opiskelija saattoi siirtyä alalta toiselle tai aloittaa opinnot yksilöllisesti.

Suurin osa lukiodien ja Stadin ammattiopiston ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijoista otti käyttöön sähköisen ePortfolion. Tässä henkilökohtaisessa oppimisympäristössä opiskelijat voivat suunnitella opiskeluaan, dokumentoida oppimistaan ja osoittaa osaamistaan.

Kesäseteli Ruudin idea

Nuorten aloitejärjestelmä Ruuti vahvisti asemiaan Helsingissä. Kesällä 2015 otettiin Ruudin aloitteesta käyttöön Kesäseteli, jolla tuettiin nuorten työllistymistä. Kesäsetelit jaettiin itäisen, läntisen ja koillisen suurpiirin alueilla kaikille yhdeksäsluokkalaisille. Tämän kokeilun perusteella päätettiin, että Kesäseteli-hanketta jatketaan ja laajennetaan. Nuorten osallistuvan budjetoinnin Ruuti-budjetti tavoitti lähes 7 000 nuorta. Jatkossa

Ruutibudjetti on käytössä kaikilla Helsingin alueilla. Nuorten aloitteille luotiin oma käsitteilyjärjestelmä ja ne tuodaan vuosittain tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Liikkuva koulu -hanke liikutti lapsia sekä koulupäivän aikana että vapaa-aikana. Vuoden lopulla kaksi kolmesta helsinkiläiskoulusta oli mukana toteuttamassa fyysisesti aktiivista koulupäivää. Alakouluikäisten EasySport-toiminnan viikoittaiset osallistujamäärät kasvoivat entuudestaan ja 13–17-vuotiaiden harrasteliikunta FunAction laajeni alueellisesti. NYT-liikunta, joka on suunnattu 17–29-vuotiaille, kaksinkertaisti asiakas- ja käyntimääränsä. Innostusta liikuntaan lisäsi voimistelun World Gymnaestrada Helsinki 2015, joka oli kansainväliseltä osallistujamäärältään suurin Suomessa koskaan toteutettu liikuntatapahdunta. Onnistuneen tapahtuman järjestelyissä oli mukana muun muassa liikuntavirasto.

Kansainvälistä ja paikallista kulttuuritoimintaa

Kaupunginkirjastolle oli tammikuun 28. päivä vuoden merkittävin, kun kaupunginvaltuusto hyväksyi keskustakirjaston hankesuunnitelman. Kirjaston rakennustyö käynnistyi, ja kirjastossa hiotaan työskentelytapoja uutta keskustakirjastoa varten. Tavoitteena on koko kirjastotoimen kehittäminen. Kaupunkilaiset ovat olleet työssä mukana pohtimassa kirjaston arvoja, valitsemassa englanninkielistä aineistoa ja miettimässä eri asuinalueilla kirjaston roolia ja parasta sijaintia.

Asukkaat ovat olleet aktiivisesti mukana myös suunnittelemassa vuonna 2016 avattavan uuden kaupunginmuseon toimintaa. Peruskorjauksessa Aleksanterinkadun varrella sijaitseva Sederholmin talon museo ja sen naapuritalot rakennetaan uudeksi museoksi,

joka on jo ehtinyt herättää kansainvälistä kiinnostusta.

Kaupunginmuseon vuoden 2015 päänäytely, maaliskuussa Hakasalmen huvilassa avattu toiminnallinen ja elämyksellinen Musiikkia!, kokosi ennätysellisen laajan joukon kaupunkilaisia tekemään sekä itse näyttelyä että runsasta tapahtumaohjelmaa.

Taidemuseolle uusi nimi HAM

Helsingin taidemuseolle vuosi oli käännteentekevä. Museo sai aiempaa laajemmat tilat Tennispalatsissa ja samalla uuden nimen ja ilmeen. HAMin kansainvälinen ohjelmisto, kuten Ai Wei Wein näyttely, houkutteli museoon ennätysyleisön. Taidemuseo oli aktiivinen myös Tennispalatsin ulkopuolella eri puolella kaupunkia.

Kulttuurikeskus uudisti avustusten jaon periaatteita. Uusi Helsingin malli ohjaa 12 keskustan taidelaitosta toimimaan niillä asuinalueilla, joilla kulttuuripalveluita on ennestään huonosti saatavilla. Uusien periaatteiden tavoitteena on yhdistää alueiden toimijoiden ja taidelaitosten osaaminen.

Helsingin kaupunginorkesterin vuosi oli omistettu Jean Sibeliuksen syntymän 150-vuotisjuhlalle. Orkesteri esitti konserteissaan kaikki sinfoniat.

Helsingin kaupunginorkesterin vuosi oli omistettu Jean Sibeliuksen syntymän 150-vuotisjuhlalle. Orkesteri esitti konserteissaan kaikki sinfoniat. Kullervo sai mieleenpainuvan esityksen Senaatintorilla Ylioppilaskunnan Laulajien kanssa. Vuosi huipentui Jean Sibelius -viulukilpailun ja Senaatintorilla 8.12. järjestetyn säveltäjän syntymäpäiväkonsertin kautta Tallinaan, Birminghamiin ja Dubliniin

suuntautuneeseen kiertueeseen. Orkesterin esiintymisissä Musiikkitalossa ja muissa konserttisaleissa oli vuoden aikana yli 120 000 kuulijaa.

Suomen- ja ruotsinkieliset työväenopistot olivat edelleen huippusuosittuja ja tarjosivat monipuolisia kursseja ja kaikille avoimia luentoja. Opetusta opistot antoivat yhteensä 125 000 tuntia, mikä on merkittävä panostus vapaaseen sivistystyöhön.

Eläintarhan suosio jatkui ja Korkeasaarella kävi yli 520 000 vierailijaa. Korkeasaaripäivänä tehtiin kävijäennätys, noin 17 000 vierailijaa. Vuoden suosittuja uutuuksia olivat tarhapolut, jotka saivat paljon kiitosta. Merkittäviä tapahtumia olivat hirven palaaminen lajistoon ja erittäin uhanalaisen amurinleopardin poikasen syntymä.

Tietokeskuksessa digitalisaatio muuttaa toimintamahdollisuuksia. Tämä näkyi muun muassa sähköisen säilyttämisen kehittymisenä asiakirjahallinnassa ja kaikkien hallintokuntien ohjeistamisena tiedonohjaussuunnitelmien (TOS) laatimisessa. Myös avoimen datan kehitystyö jatkui.

Henkilöstöä koulutetaan

Henkilöstön kehittämispalveluista vastaavassa Oiva Akatemiassa panostettiin johtamis- ja esimiesvalmennuksiin. Valmennuksiin osallistui lähes 4 000 esimiestehtävissä toimivaa henkilöä. Ylimmälle johdolle ja keskijohdolle kohdennettu EMBA-valmennus jatkui kahdella ryhmällä.

Kaupungin työterveyshuolto muodostettiin liikelaitokseksi.

Apulaiskaupunginjohtaja Anni Sinnemäki

- Kaavoitus
- Muu maankäytön suunnittelu
- Kiinteistötoimi
- Rakennusvalvonta
- Asuntopolitiikka
- Asuntoasiat

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen avainlukuja

Toimintatulot, miljoonaa euroa.....	743,7
Toimintamenot, miljoonaa euroa	319,4
Toimintamenot/asukas, euroa.....	508,4
Henkilöstömäärä	939
Koko henkilöstöstä, %	2,5

Virastot*

Asuntotuotantotoimisto (63)
Kaupunkisuunnitteluvirasto (289)
Kiinteistövirasto (467)
Rakennusvalvontavirasto (120)

* Suluissa kuukausi- ja tuntipalkkaisten
työntekijöiden lukumäärä.

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi

Uuden yleiskaavan valmistelu eteni aikataulussa, mikä on erittäin tärkeää Helsingin pitkän aikavälin suunnittelun kannalta. Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi osaltaan yleiskaavaehdotuksen marraskuussa. Päätöksen asiasta tekee lausuntojen ja muistutusten käsittelyn jälkeen kaupunginvaltuusto. Yleiskaavaehdotuksessa varaudutaan Helsingin kasvuun noin 865 000 asukkaan kaupungiksi vuoteen 2050 mennessä. Kaavassa mahdollistetaan myös vähintään 170 000 uuden työpaikan sijoittuminen Helsinkiin.

Tulevasta rakentamisesta noin kolmannes on täydennysrakentamista, joka sijoitetaan erityisesti raideliikenteen solmukohtiin. Kolmannes sijoittuu uusille rakentamisalueille, kuten Malmin lentokentälle, ja kolmannes kaupunkibulevardien varsille laajenevaan kantakaupunkiin.

Hyvä kaavoitusvuosi

Helsingin tavoitteena on laatia asuntotuotantoon asemakaavoja vähintään 500 000 kerrosneliometriä joka vuosi. Tällä tavoitellaan vastaavasti 5 500 asunnon rakentamista vuosittain. Kaupunkisuunnittelulautakunnalle esiteltiin 557 654 kerrosneliometriä asuntokaavoja ja valtuusto hyväksyi niistä 447 602 kerrosneliometrin verran. Lautakunnan hyväksymien kaavaehdotusten kerrosalasta täydennysrakentamisen osuus oli 46,5 prosenttia. Eniten kerrosalaa sisälsi Jätkäsaaren Atlantinkaaren asemakaava, peräti 110 000 kerrosneliometriä. Toimitiloille kaavoitettiin kerrosalaa yhteensä yli 297 000 kerrosneliometriä. Uusia asuntoja kaupunkiin valmistui 4 069, mutta niitä aloitettiin ennätykselliset 5 967.

Jätkäsaaren lisäksi merkittäviä asemakaavoja hyväksyttiin myös Kalasataman Verkkosaareen ja Kruunuvuorenrantaan Koirasaarten

alueelle. Suuria asemakaavoja valmistui esimerkiksi täydennysrakentamiseen Roihuvuoreen ja Kannelmäkeen. Lisäksi hyväksyttiin merkittäviä suojelukaavoja sekä virkistätymiseen liittyviä kaavoja. Esimerkkejä näistä ovat Kaupunginteatterin ja Käpylän Olympiakylän asemakaavat sekä Suutarilan rantapuiston asemakaavan muuttaminen, joka mahdollistaa uuden siirtolapuutarhan rakentamisen. Kaupungin alla kulkevan Pisararadan asemakaava hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa.

Kaupunginhallitus hyväksyi City-logistiikan toimenpideohjelman, liikkumisen kehittämisohjelman ja liikenneturvallisuuden kehittämisohjelman sekä ratikkaprojektin linjaukset. Erillishankkeista merkittävin oli Kruunuvuorenselän ylitse ulottuvan Kruunuvuorenrannan joukkoliikenneyhteyden asemakaavan ja liikennesuunnitelman hyväksyminen valtuustossa. Myös useita pyöräliikenteen tavoiteverkkoa täydentäviä liikennesuunnitelmia hyväksyttiin, samoin runkojoukkoliikenteen tavoiteverkon liikennesuunnitelmia, joissa kehitetään sekä bussi- että raitiotielinjastoa.

Tontteja varattiin ja luovutettiin

Asuntotonttien rakennusoikeutta luovutettiin rakentajille kertomusvuonna 277 753 kerrosneliometriä ja sitova tavoite saavutettiin. Tästä 86 prosenttia luovutettiin vuokraamalla ja 14 prosenttia myymällä. Uusia toimitilojen rakentamishankkeita käynnistyi vain maltillisesti. Vuonna 2015 luovutettu rakennusoikeusmäärä oli kuitenkin hyvin suuri, yhteensä noin 211 000 kerrosneliometriä, ja siitä yli 120 000 kerrosneliometriä luovutettiin myymällä. Merkittävin maanmyyntikohde oli Kalasataman keskuksen ensimmäinen vaihe, josta saatiin myyntituloja noin

42 miljoonaa euroa. Yhteensä maanmyyntitulot olivat noin 104 miljoonaa euroa ja ylittivät näin asetetun 100 miljoonan euron talousarviotavoitteen.

Kaupungin omistusosuus tulevaisuuden rakentamisalueella Östersundomissa nousi 13 tehdyn kaupan myötä yli 50 prosentin ja kaupungin maanomistus lähestyy jo 1 500 hehtaaria.

Vuonna 2015 maanvuokratulot olivat 223 miljoonaa euroa. Tästä ulkoisten vuokrien osuus oli 191,3 miljoonaa euroa. Maankäyttö-sopimuksilla kaupunki sai asemakaavojen vahvistuessa tuloja ja maata yhteensä noin 11 miljoonaa euroa.

Kaupungin rakennuttamia asuntoja valmistui 522 ja aloituspäätöksiä tehtiin 1 045 asunnosta.

Asuntotonttien yleisellä varauskierroksella varattiin tontteja yhteensä noin 3 800 asunnon rakentamista varten eli noin 7 000 asukkaalle (yhteensä noin 310 000 kerrosneliömetriä). Kaupungilla olikin varattuna vuoden lopussa tontteja asuntorakentamiseen noin 20 500 asunnon rakentamiseksi, mikä ylittää asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa asetetun tavoitteen.

Helsinkiin kaavailtu keskustakirjasto sai hyväksytyn hankesuunnitelman tammikuussa ja ammattikorkeakoulu Metropolian Myllypuron kampus toukokuussa. Amos Anderssonin taidemuseon asemakaava Lasipalatsin tontille hyväksyttiin lokakuussa.

Rakennuttaminen elpyi

Kaupungin rakennuttamia asuntoja valmistui 522 ja aloituspäätöksiä tehtiin 1 045 asunnosta, joista 513 oli ARA-vuokra-asuntoja, 294 asumisoikeusasuntoja ja 238 Hitas-omistusasuntoja. Uutta oli se, että Pukinmäkeen valmistui neljä pistetaloa käsittävä puisista CLT-tilaelementeistä rakennettu kohde. Peruskorjauksia valmistui 678 asunnossa ja korjaus päätettiin käynnistää 864 asunnossa.

Viikinmäen Heka Harjannetie 13 sai rakennusvalvontaviraston vuosittaisessa Rakentamisen ruusu -palkitsemisessa kunniamaininnan hyvästä arkkitehtuuristaan.

Rakennusluvista suunta ylöspäin

Rakentaminen ja lupien myöntäminen jatkuivat vilkkaana. Rakennuslupia myönnettiin lähes 5 900 asunnolle, kun mukaan lasketaan rakennusten muutoshankkeet. Kymmenien asuinkerrostalojen lisäksi rakennuslupan saivat monet merkittävät julkiset ja toimitilakohteet, kuten keskustakirjasto ja lastensairaala. Sähköisen asioinnin kehityshanke eteni pilotointivaiheeseen ja kosteusvauroiden ehkäisemiseen rakentamisessa tähtäävä kehitysprojekti sai valtakunnallista tunnustusta Kosteusturvallinen rakentaminen -palkinnon kautta. Loppusyksystä kiinteistövirasto varasi ensimmäiset tontit täydennysrakentamiseen sopiville Helsinki-kerrostaloille Mellunkylän Tankovainion alueelta. Rakennusvalvontaviraston talous perustui ensimmäistä kertaa nettobudjettointiin ja katearvo ylitettiin.

Kaupungin päätöksenteko

Helsingin ylin päättävä elin on kaupunginvaltuusto. Valtuustossa on 85 jäsentä, jotka edustavat yhdeksää poliittista ryhmää.

Kaupunginvaltuuston nykyinen kausi alkoi vuonna 2013. Valtuuston puheenjohtaja on Mari Puoskari, Vihr., 1. varapuheenjohtaja Harry Bogomoloff, Kok. ja 2. varapuheenjohtaja Sara Paavolainen, SDP.

Kaupunginvaltuuston päätösasiakirjat ja kokousten päätöstiedotteet ovat luettavissa

verkkosivuilla osoitteessa www.hel.fi/Paatoksenteko > Kaupunginvaltuusto.

Kokoukset järjestetään yleensä joka toisena keskiviikkona. Ne lähetetään suorina lähetyksinä verkossa Helsinki-kanavalla (www.helsinkikanava.fi), missä ne ovat katsottavissa myöhemmin myös tallenteina. Kokouksia voi lisäksi seurata paikan päällä istuntosalin lehteriltä, jonne sisäänkäynti on osoitteesta Sofiankatu 3.

21
kokousta
65 h 30 min

62
käsiteltyä
aloitetta

155
äänestyksiä

319
käsiteltyä
asiaa, sisältäen
käsitellyt
aloitteet

13
kysely-
tuntia

95
jätettyä
aloitetta

1425
pidettyä
puheenvuoroa

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat: Harry Bogomoloff, Sara Paavolainen ja Mari Puoskari.

Kaupunginvaltuusto 2015

Puheenjohtaja

Mari Puoskari, Vihr.

I varapuheenjohtaja

Harry Bogomoloff, Kok.

II varapuheenjohtaja

Sara Paavolainen, SDP

Kansallinen kokoomus r.p.

Valtuutetut (22)

Jaana Pelkonen
Juha Hakola
Lasse Männistö¹
Sirpa Asko-Seljavaara
Wille Rydman
Harry Bogomoloff
Fatbardhe Hetemaj
Arja Karhuvaara
Terhi Koulumies
Seija Muurinen
Ulla-Marja Urho
Laura Rissanen
Hennariikka Andersson

Risto Rautava

Kauko Koskinen

Timo Raittinen

Matti Enroth

Pekka Majuri

Pia Pakarinen

Matti Niiranen

Tatu Rauhamäki

Johanna Sydänmaa

Vihreä liitto r.p.

Valtuutetut (18)

Osmo Soininvaara
Outi Alanko-Kahiluoto
Johanna Sumuvuori
Otso Kivekäs¹
Mari Puoskari
Emma Kari
Tuuli Kousa
Minerva Krohn
Jukka Relander
Jasmin Hamid
Leo Stranius

Hannu Oskala

Erkki Perälä

Mari Holopainen

Suzan Ikävalko

Jussi Chydenius

Tuomas Rantanen

Jarmo Nieminen

Suomen

sosialidemokraattinen

puolue r.p.

Valtuutetut (15)

Eero Heinäluoma
Pentti Arajärvi
Sara Paavolainen
Nasima Razmyar
Pilvi Torsti
Ilkka Taipale
Maija Anttila
Osku Pajamäki¹
Thomas Wallgren
Ville Jalovaara
Jukka Järvinen

Terhi Mäki
Tuomo (Tumppi) Valokainen
Jape Lovén
Tomi Sevander

Vasemmistoliitto r.p.

Valtuutetut (11)

Paavo Arhinmäki
Silvia Modig
Sirpa Puhakka
Dan Koivulaakso
Veronika Honkasalo¹
Eija Loukoila
Pekka Saarnio
Sami (Frank) Mutttilainen
Anna Vuorjoki
Zahra Abdulla (sit.)
Sirkku Ingervo (sit.)

Perussuomalaiset r.p.

Valtuutetut (7)

Jussi Halla-aho
Tom Packalén
Mika Raatikainen
Nina Huru
Harri Lindell
Seppo Kanerva¹
Helena Kantola

Ruotsalainen kansanpuolue r.p.

Valtuutetut (5)

Marcus Rantala
Björn Månsson¹
Päivi Storgård
Gunvor Brettschneider
Jan D. Oker-Blom

Suomen keskusta r.p.

Valtuutetut (3)

Laura Kolbe¹
Terhi Peltokorpi
Timo Laaninen

Suomen kristillisdemokraatit (KD) r.p.

Valtuutetut (2)

Mika Ebeling¹
Sari Mäkimattila

Suomen Kommunistinen

Puolue

Valtuutetut (1)

Yrjö Hakanen¹

Valtuustoryhmä René Hursti

Valtuutetut (1)

René Hursti¹

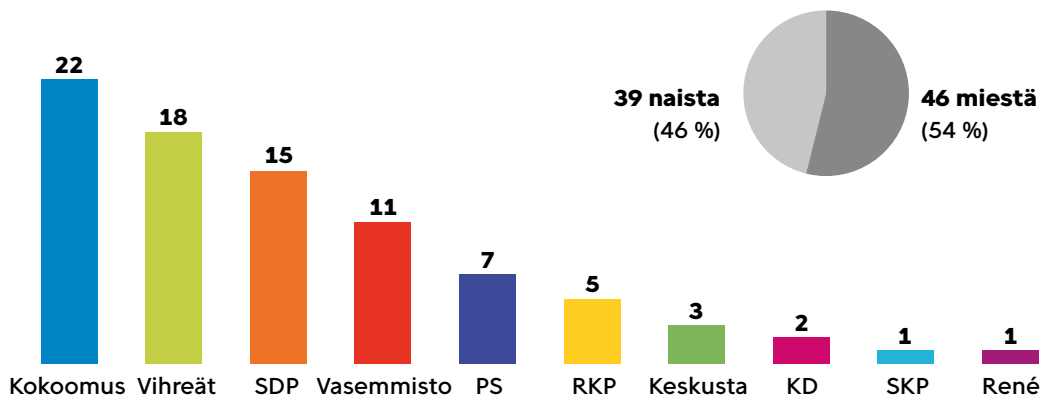
¹ Valtuustoryhmän puheenjohtaja

Kaupunginvaltuutettujen ryhmitys puolueittain äänimäärän mukaisessa järjestyksessä. Suluissa valtuutettujen määrä valtuustoryhmässä.

Lisätietoja ja listat varavaltuutetuista ovat luettavissa verkkosivuilla osoitteessa:

www.hel.fi > Kaupunki ja hallinto > Päätöksenteko

Poliittiset voimasuhteet

Helsingin kaupunginvaltuustossa on 85 jäsentä.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat: Tatu Rauhamäki, Osku Pajamäki ja Otso Kivekäs.

Kaupunginhallitus

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja Tatu Rauhamäki	Kok.
I varapuheenjohtaja Osku Pajamäki	SDP
II varapuheenjohtaja Otso Kivekäs	Vihr.

Arja Karhuvaara	Kok.
Lasse Männistö	Kok.
Laura Rissanen	Kok.
Hannu Oskala	Vihr.
Sanna Vesikansa	Vihr.
Pilvi Torsti	SDP
Mirka Vainikka	SDP
Silvia Modig	Vas.
Veronika Honkasalo	Vas.
Mika Raatikainen	PS
Marcus Rantala	RKP
Terhi Peltokorpi	Kesk./Kok.

Henkilökohtaiset varajäsenet

Ulla-Marja Urho
Antti Koskela
Tuuli Kousa
Hannele Luukkainen
Juha Hakola
Kauko Koskinen
Hannu Tuominen
Tuomas Rantanen
Jorma Bergholm
Kaarin Taipale
Henrik Nyholm
Paavo Arhinmäki
Nina Huru
Björn Månsson
Anniina Palm

Helsingin kaupunginhallituksessa on 15 jäsentä ja se kokoontuu viikottain. Vuonna 2015 kaupunginhallitus kokoontui 44 kertaa.

Konsernijaosto

Kaupunginhallituksen konsernijaosto valvoo säätiöiden ja tytäryhteisöjen toimintaa. Konsernijaostossa on yhdeksän valtuuston valitsemaa jäsentä ja sen toimikausi on kaksi vuotta. Jaosto kokoontui 20 kertaa.

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja Tuuli Kousa	Vihr.
Varapuheenjohtaja Osku Pajamäki	SDP

Henkilökohtaiset varajäsenet

Hannu Oskala
Kaarin Taipale

Lasse Männistö	Kok.	Arja Karhuvaara
Laura Rissanen	Kok.	Kauko Koskinen
Ulla-Marja Urho	Kok.	Juha Hakola
Tuomas Rantanen	Vihr.	Otso Kivekäs
Pilvi Torsti	SDP	Jorma Bergholm
Silvia Modig	Vas.	Paavo Arhinmäki
Mika Raatikainen	PS	Nina Huru

Tietotekniikkajaosto

Tietotekniikkajaosto valvoo kaupungin tietotekniikkastrategiaa sekä tietohallinto- ja tietotekniikkainvestointeja.

Kaupunginhallituksen tietotekniikkajaostossa on yhdeksän valtuuston valitsemaa jäsentä ja sen toimikausi on kaksi vuotta. Jaosto kokoontui seitsemän kertaa.

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja Otso Kivekäs	Vihr.
Varapuheenjohtaja Ulla-Marja Urho	Kok.

Henkilökohtaiset varajäsenet

Jani Moliis
Arja Karhuvaara

Ossi Mäntylähti	Kok.	Joona Haavisto
Katrina Harjuhahto-Madetoja	Kok.	Hannele Luukkainen
Suzan Ikävalko	Vihr.	Lilja Tamminen
Kaarin Taipale	SDP	Valtteri Aaltonen
Jouko Malinen	SDP	Miriikka Laakkonen
Mikko Pöri	Vas.	Heikki Wilenius
Kristina Juth	RKP/PS	René Hursti

Johtamisen jaosto

Kaupunginhallituksen johtamisen jaoston tehtävänä on tehdä esityksiä kaupunginhallitukselle kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamisesta siten, että uudistukset voivat tulla voimaan vuoden 2017 alussa.

Kaupunginhallituksen johtamisen jaostossa on yhdeksän valtuuston valitsemaa jäsentä ja sen toimikausi on kaksi vuotta. Jaosto kokoontui 13 kertaa.

Varsinaiset jäsenet

Puheenjohtaja Lasse Männistö
Varapuheenjohtaja Osku Pajamäki

Kok. /Kesk.
SDP

Laura Rissanen

Pekka Majuri

Emma Kari

Erkki Perälä

Pilvi Torsti

Veronika Honkasalo

Harri Lindell

Kok.

Kok.

Vihr.

Vihr.

SDP

Vas.

PS/RKP

Henkilökohtaiset varajäsenet

Terhi Peltokorpi
Maija Anttila

Anniina Palm

Hannele Luukkainen

Otso Kivekäs

Tuuli Kousa

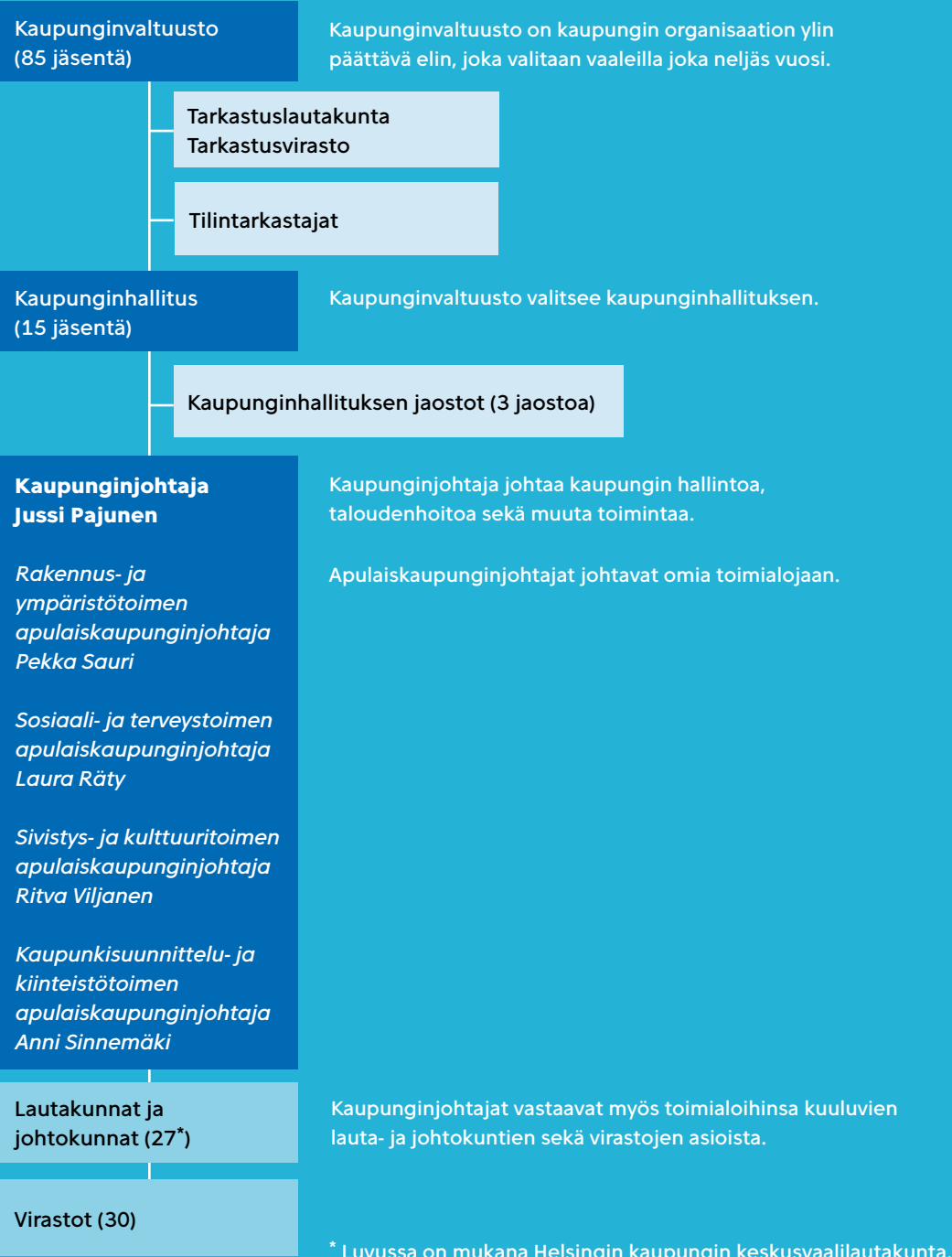
Jorma Bergholm

Henrik Nyholm

Marcus Rantala

Helsingin kaupungin organisaatio

Lautakunnat, johtokunnat, virastot, toimikunnat ja neuvottelukunnat

Kaupunginjohtaja

- Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta
 - Taloushallintopalveluliikelaitos
- Kaupunginkanslia
- Tarkastusvirasto

Rakennus- ja ympäristötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja

- Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta
 - HKL-liikennelaitosliikelaitos
- Palvelukeskus-liikelaitoksen johtokunta
 - Palvelukeskus
- Pelastuslautakunta
 - Pelastuslaitos
- Teknisen palvelun lautakunta
 - Hankintakeskus
 - Rakentamispalvelu
 - Tukkuutori
- Yleisten töiden lautakunta
 - Rakennusvirasto
- Ympäristölautakunta
 - Ympäristökeskus

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja

- Asuntolautakunta
 - Asuntotuotanto-toimikunta
 - Asuntotuotantotoimisto
- Kaupunkisuunnittelu-lautakunta
 - Kaupunkisuunnittelu-virasto

- Kiinteistölautakunta
 - Kiinteistövirasto
- Rakennuslautakunta
 - Rakennusvalvontavirasto

Sivistys- ja kulttuuri-tointa johtava apulaiskaupunginjohtaja

- Eläintarhan johtokunta
 - Korkeasaaren eläintarha
- Henkilöstön kehittämis-palvelut -liikelaitoksen johtokunta
 - Henkilöstön kehittämis-palvelut -liikelaitos
- Kaupunginmuseon johtokunta
 - Kaupunginmuseo
- Kaupunginorkesterin johtokunta
 - Kaupunginorkesteri
- Kulttuuri- ja kirjastolautakunta
 - Kaupunginkirjasto
 - Kulttuurikeskus
- Liikuntalautakunta
 - Liikuntavirasto
- Nuorisolautakunta
 - Nuorisoasiainkeskus
- Opetuslautakunta
 - Opetusvirasto
- Ruotsinkielisen työväen-opiston johtokunta
 - Ruotsinkielinen työväenopisto
- Suomenkielisen työväen-opiston johtokunta
 - Suomenkielinen työväenopisto
- Taidemuseon johtokunta
 - Taidemuseo

- Tietokeskus
- Työterveyskeskus

Sosiaali- ja terveys-tointa johtava apulaiskaupunginjohtaja

- Sosiaali- ja terveys-lautakunta
 - Sosiaali- ja terveysvirasto
- Varhaiskasvatuslautakunta
 - Varhaiskasvatusvirasto

Pysyvät toimikunnat ja neuvottelukunnat

- Energiansäästöneuvottelukunta
- Esteettömyysasioiden neuvottelukunta
- Helsingin kaupungin ja Helsingin yliopiston yhteistyöneuvottelukunta
- Henkilöstökassatoimikunta
- Historiatoimikunta
- Maahanmuutto- ja kotouttamisasioiden neuvottelukunta
- Nimistötoimikunta
- Pelastuspalveluneuvottelukunta
- Poliisin neuvottelukunta
- Rintamaveteraanasiaien neuvottelukunta
- Sääntötoimikunta
- Tasa-arvotoimikunta
- Työllistämistoimikunta
- Urheilupalkintotoimikunta
- Vaalivalmistelutoimikunta
- Vammaisneuvosto
- Vanhusneuvosto
- Vapaaehtoistyön neuvottelukunta

Tietoja Helsingistä

Helsinki	
Perustettu vuonna 1550	
Pääkaupunki vuodesta 1812	

Alue ja ympäristö	
Kokonaispinta-ala	719 km ²
Maapinta-ala	217 km ²
Väestötiheys, henkilöitä/maa-km ²	2 902
Rantaviiva	123 km
Saaria	315

Keskilämpötilat	
Koko vuosi	7,8°C
Lämpimin kuukausi, elokuu	17,5°C
Kylmin kuukausi, tammikuu	-0,9°C

Väestö	
Väkiluku 2015/2016	628 208
Ikäjakautuma %	
• 0–6	7,2
• 7–15	7,6
• 16–64	68,6
• 65–74	9,7
• 75+	6,9
Elinajanodote 2010–2014	80,4
• miehet	77,2
• naiset	83,1
Suomen kansalaisia, %	90,8
Ulkomaisten kansalaisia, %	9,2
Suomenkielisiä, %	80,2
Ruotsinkielisiä, %	5,7
Muunkielisiä, %	14,0

Asuminen	
Asuinhuoneistoja yhteensä	346 751
Omistusasuntoja, %	42,6
Asumisväljyys, m ² /henkilö	34,1
Kaupungin omistamia vuokra-asuntoja 2012	49 564

Työmarkkinat	
Työpaikkoja 2015	411 307
• alkutuotanto (TOL A–B), %	0,1
• jalostus (TOL C–F), %	10,7
• palvelut yhteensä (TOL G–S), %	88,3
Markkinapalvelut (TOL G–N, R–S), %	61,3
Julkinen hallinto, hyvinvointipalvelut (TOL O–Q), %	27,0
Muu tai tuntematon (TOL T–X), %	0,9
Yrityksiä yhteensä 2014	44 898
Työvoima (15–74-vuotiaat) 2015	
• työllisiä	316 300
• työttömiä	28 500
Työvoimaosuus, %	71,0
Työttömyysaste, %	8,3

Liikenne	
Rekisteröityjä autoja 1 000 asukasta kohti	404
Kaupungin sisäisen joukkoliikenteen matkoja yht.	205 milj.
Matkapuhelimia 100 asukasta kohti (koko maassa)	172
Internet-käyttäjät (16–74-vuotiaat), osuus väestöstä, %	98,3

Energia- ja vesihuolto	
Sähkön myynti	7 002 GWh
Kaukolämmön myynti	6 133 GWh
Veden myynti (pääkaupunkiseutu)	71,8 milj.m ³
Vedenkulutus asukasta kohti päivässä (pääkaupunkiseutu)	216 l
Puhdistetun jäteveden määrä	95,4 milj.m ³

Terveydenhuolto	
Kaupungin terveysasemia	25
Kaupungin sairaaloita ¹	6

Perusterveydenhuolto	
Perusterveydenhuoltokäyntejä yhteensä	5,9 milj.
• terveysasemakäyntejä yms.	5,3 milj.
• hammashuoltokäyntejä	0,5 milj.
• yhteensä asukasta kohti	9,3
Laitoshoidossa keskimäärin päivittäin potilaita	816
• omissa sairaaloissa	760
• ostopalvelusairaaloissa	56
• yhteensä 1 000 asukasta kohti	1,3

Erikoissairaanhoido	
Poliklinikkakäyntejä yhteensä	1,1 milj.
• omissa yksiköissä	0,3 milj.
• ostopalvelupoliklinikoilla	0,8 milj.
• yhteensä asukasta kohti	1,8
Laitoshoidossa keskimäärin päivittäin potilaita	1 094
• omissa yksiköissä	432
• ostopalvelusairaaloissa	665
• yhteensä 1 000 asukasta kohti	1,7

Sosiaalitoimi	
Lasten päivähoitossa ² sataa 1–6-vuotiasta kohti	64,5
Vanhusten käytössä olevat palvelutalopaikat	3 018
• sataa yli 75-vuotiasta kohti	7,0
• laitoshoitopaikkoja ³	1 584
• sataa yli 75-vuotiasta kohti	3,7

Koulutus	
Koulutusrakenne	
15 vuotta täyttäneistä, %	
• korkeintaan perusasteen tutkinto	27
• keskiasteen tutkinto	33
• korkea-asteen tutkinto	40

Oppilaitokset Helsingissä 2015	
• Yliopistoja	3
• Ammattikorkeakouluja	5
• Ammatillisia oppilaitoksia	23
• Peruskouluja ja lukioita	156

Kulttuuri ja vapaa-aika	
Kaupunginkirjasto	
• lainoja, milj. kpl	8,8
• lainoja asukasta kohti	14,1
Museoita	58
Ulkoiluteitä ja kuntoratoja, km	216
Uimahalleja	13
Liikuntasalit ja hallit	32

Matkailu	
Matkustajaliikenne (milj. matkustajaa)	
• Helsinki-Vantaa lentoaseman kautta	16
• Helsingin sataman kautta	12
• Helsingin rautatieaseman kautta	53
Hotelleihin saapuneita matkustajia (milj.)	1,9
• yöpymisiä yhteensä	3,3
• siitä ulkomaalaiset	1,7
Hotelleja	52
• huoneita	8 676
• vuodepaikkoja	16 523
Kansainvälisiä kongresseja ja tapahtumia	275
• osallistujia	35 235

¹ Herttoniemi, Laakso, Malmi, Suursuo, Haartman, Aurora.

² Sisältää kunnalliset päiväkodit, perhepäivähoidon ja ostopalvelupäiväkodit.

³ Sisältää laitospalvelut ja pitkäaikaishoidon.

Talous ennakoitua myönteisempi

37

Pasilassa, 7,2 miljoonaa euroa. Kalasataman alueen kunnallistekniikan rakentaminen eteni mm. Sörnäistenniemessä, Kalasataman keskuksessa ja Sompasaareissa. Keski-Pasilan keskuksen katurakentaminen keskittyi uuden Pasilan sillan, Teollisuuskadun ja Veturitien rakentamiseen.

Kaupungin tilikauden tulos oli 18,6 miljoonaa euroa. Edellisen vuoden vertailukelpoinen tulos oli 188,5 miljoonaa euroa. Kaupungin vuoden 2015 kirjanpidollisen tuloksen muodostumiseen vaikuttivat osaltaan Helsingin Bussiliikenne Oy:n liiketoiminnan kauppiaan liittyvät kirjanpidolliset kirjaukset.

Vuosikate oli 265 miljoonaa euroa. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletuksena pidetään, että kunnan tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate kattaa poistot. Vuosikate kattoi poistot 69-prosenttisesti. Vuosikate oli 114 miljoonaa euroa korkeampi kuin talousarviossa ennakoitiin.

Verotulot toteutuivat 54 miljoonaa euroa talousarviota korkeampina ja verotuloa kertyi 3,9 prosenttia edellisvuotta enemmän. Kunnallisveroa kertyi 2 480,8 miljoonaa euroa (kasvua 1,9 prosenttia), kun veroprosentti oli 18,5. Yhteisöveron tuotto oli 372,5 miljoonaa euroa

eli kasvua oli 20,2 prosenttia. Kiinteistövero kertyi 214,3 miljoonaa euroa; kasvua edellisvuodesta oli 7,6 miljoonaa euroa eli 3,7 prosenttia.

Helsingin saamat **valtionosuudet** olivat 273,2 miljoonaa euroa.

Lainaa oli 2 518 euroa asukasta kohden, kun edellisenä vuonna määrä oli 2 540 euroa. Lainakanta oli vuoden 2015 lopussa 1,582 miljardia euroa. Kaupungin maksuvalmius oli vuoden lopussa 70 päivää ja tilanne mahdollisti kaupungin lainanoton ajoittamisen vuoden 2016 puolelle.

Omavaraisuusaste oli 78 prosenttia. Kaupungin omavaraisuusaste on pysynyt viime vuodet 75 prosentin yläpuolella, kun kuntataloudessa keskimääräinen tavoite on 70 prosenttia.

Taseen loppusumma on 13,601 miljardia euroa. Kasvua edellisestä vuodesta on 45 miljoonaa euroa.

Kaupungin taseen eroissa vuoden 2015 lopussa verrattuna vuoden 2014 loppuun näkyy kauttaaltaan 31.12.2014 tehdyt Helsingin Energia -liikelaitoksen, Palmia-liikelaitoksen ja Satama-liikelaitoksen yhtiöittämiset.

Edellisten tilikausien ylijäämä kasvoi yhtiöittämisten kirjanpidollisten kirjausten seurauksena 1,397 miljardia euroa.

Investointimenot

Ilman liikelaitoksia, miljoonaa euroa

• Kiinteä omaisuus	52
• Talonrakennus	168
• Kadut, liikenneväylät ja radat	94
• Väestönsuojat	0
• Puistorakentaminen	11
• Liikuntarakentaminen	10
• Korkeasaaren eläintarha	2
• Irtaimen omaisuuden perushankinta	40
• Helsingin kaupungin tukkutori	0
• Kuntayhtymät	0
• Arvopaperit	84
• Muu pääomatalous	3
Yhteensä	466

Vuoden 2015 tilinpäätöksen tunnusluvut

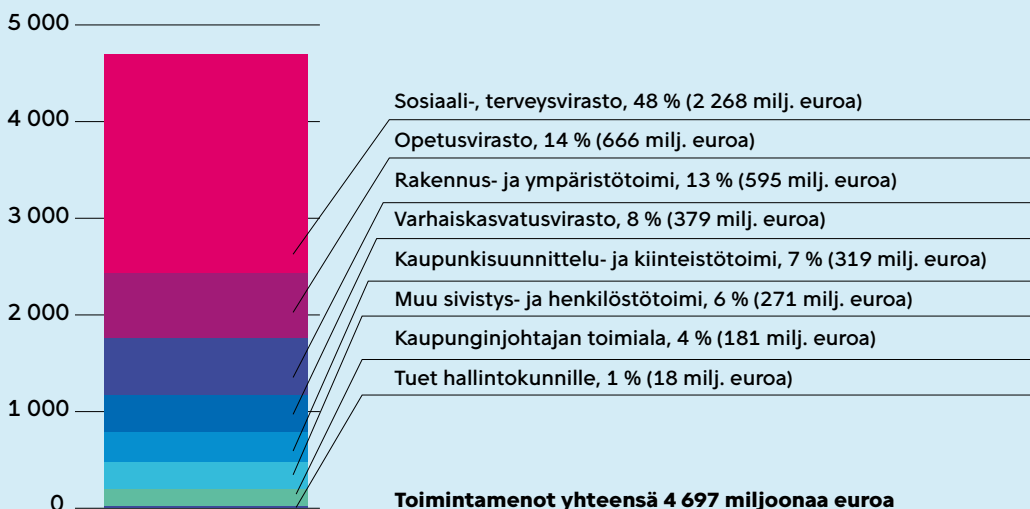
	Konserni		Kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot toimintakuluista, prosenttia	56,0	57,0	24,9	38,8
Vuosikate, milj. euroa	838	867	265	481
Vuosikate, prosenttia poistoista	127,0	132,7	68,7	117,8
Vuosikate, euroa/asukas	1 334	1 394	422	772
Vuosikate ilman liikelaitoksia ja rahastoja, milj. euroa	..	..	221,3	212,0
Vuosikate ilman liikelaitoksia ja rahastoja, prosenttia poistoista	..	..	63,9	75,1
Vuosikate ilman liikelaitoksia ja rahastoja, euroa/asukas	..	..	352	341
Rahoituslaskelman tunnusluvut				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, milj. euroa	-639,6	-834,1	-16,9	699,0
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, milj. euroa, ilman vuoden 2014 liikelaitosten yhtiöittämisten kirjanpidollisia vaikutuksia	..	..	-396,0	-387,3
Investointien tulorahoitus, prosenttia	78,5	36,4	46,8	17,7
Investointien tulorahoitus, prosenttia, vuonna 2014 ilman liikelaitosten yhtiöittämisen kirjanpidollisia vaikutuksia	..	..	..	88,5
Investointien tulorahoitus, prosenttia, ilman liikelaitoksia ja rahastoja	..	..	47,5	8,3
Investointien tulorahoitus, prosenttia, ilman liikelaitoksia ja rahastoja, vuonna 2014 ilman liikelaitosten yhtiöittämisen kirjanpidollisia vaikutuksia	..	..	..	55,0
Lainanhoitokate	3,6	1,8	2,1	1,7
Kassan riittävyys, päivää	79	60	70	44
Taseen tunnusluvut				
Omavaraisuusaste, prosenttia	58,8	58,8	77,9	78
Suhteellinen velkaantuneisuus, prosenttia	95,6	94,9	52,5	45,6
Lainakanta 31.12., milj. euroa	5 011	4 941	1 582	1 579
Lainat, euroa/asukas	7 977	7 949	2 518	2 540
Lainasaamiset 31.12., milj. euroa	476	472	2 009	2 087
Konsernin lainasaamiset 31.12., euroa/asukas	758	759	..	..
Asukasmäärä 31.12.	628 200	621 600	628 200	621 600

Tunnuslukujen laskentakaavat ovat sivulla 43.

Toimintamenot ja -tulot

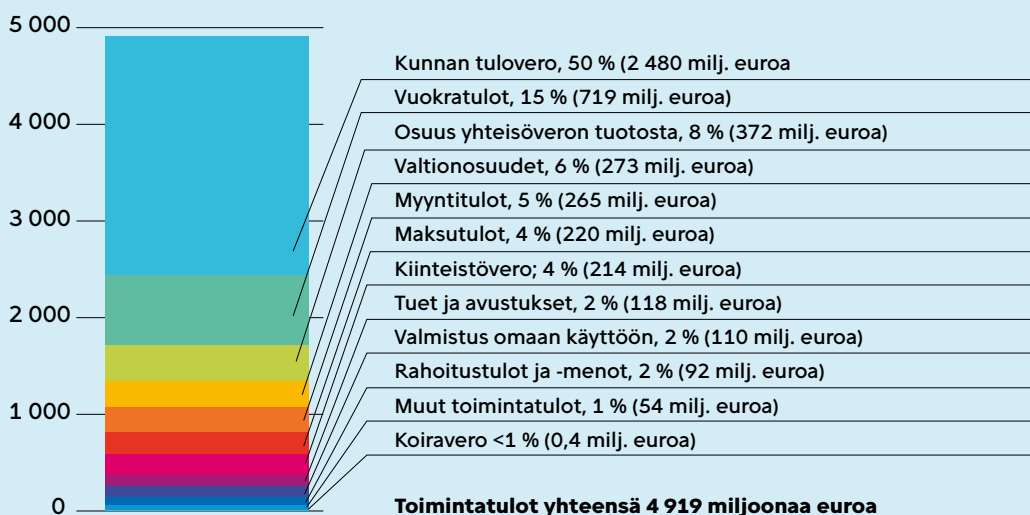
Toimintamenot toimialoittain 2015, ilman liikelaitoksia ja rahastoja, sisäisiä eriä ei ole eliminoitu.

Miljoonaa euroa

Toimintatulot vero- ja valtionosuustulot, nettomääräiset rahoitustulot toimialoittain 2015, ilman liikelaitoksia ja rahastoja, sisäisiä eriä ei ole eliminoitu.

Miljoonaa euroa

Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos ennen varausten ja rahastojen muutoksia on 18 601 364,41 euroa. Tulokseen sisältyvät myös kaupungin liikelaitosten ja itsenäisinä taseyksikköinä käsiteltyjen rahastojen tulokset, jotka käsitellään niiden omissa kirjanpidoissa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

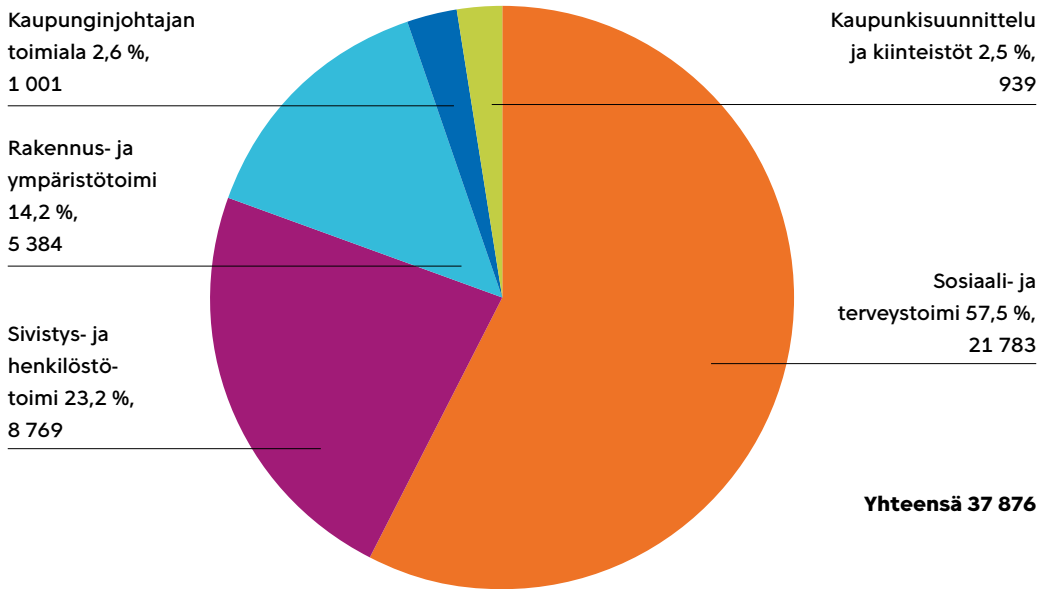
- Helsingin kaupungin HKL-liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 2 465 659,64 euroa siirretään HKL-liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti HKL-liikelaitoksen taseen omaan pääomaan
- Helsingin kaupungin palvelut -liikelaitoksen tilikauden ylijäämä, 4 593 450,66 euroa siirretään Helsingin kaupungin palvelut -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin palvelut -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.
- Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitoksen (Talpa) ylijäämä, 315 704,47 euroa siirretään Taloushallintopalvelu -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin taloushallintopalvelu -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.
- Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämisspalvelut -liikelaitoksen (Oiva Akatemia) ylijäämä, 101 833,65 euroa siirretään Henkilöstön kehittämisspalvelut -liikelaitoksen johtokunnan esityksen mukaisesti Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämisspalvelut -liikelaitoksen taseen omaan pääomaan

- Asuntotuotantorahaston alijäämä, -1 515 092,18 euroa, urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston ylijäämä, 139 145,24 euroa, vakuutusrahaston ylijäämä, 1 564 884,00 euroa ja innovaatorahaston alijäämä, -3 189 191,19 euroa siirretään rahastojen sääntöjen mukaisesti niiden rahastopääomiin.

Kaupunginhallitus esittää lisäksi, että muun toiminnan tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

- Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahastosta tuloutetaan alueen investointeihin käytetty määrä 6 215 719,84 euroa.
- Asuntotuotantorahastoon siirretään asuntotuotantotoimikunnan esityksen mukaisesti asuntotuotantotoimiston tilikauden tuloksesta, 2 832 500,00 euroa.
- Lähiörahastosta tuloutetaan toteutunutta käyttöä vastaava määrä, 2 898 228,85 euroa.
- Kallion virastotalon peruskorjausta varten tehdystä investointivarauksesta syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 840 939,63 euroa.
- Muun toiminnan tilikauden ylijäämä varaus- ja rahastokirjausten jälkeen, 21 357 213,30 euroa, ehdotetaan kirjattavaksi kaupungin taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämiin.

Henkilöstö toimialoittain

Tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot/toimintakulut

= $100 \times \text{toimintatuotot} / \text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön}$.

Omavaraisuus-%

= $100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero} + \text{vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot})$.

Vuosikate / poistot, %

= $100 \times \text{vuosikate} / \text{poistot}$.

Rahoitusvarallisuus, euroa / asukas

= $(\text{saamiset} + \text{rahoitusarvopaperit} + \text{rahat ja pankkisaamiset} - \text{vieras pääoma} + \text{saadut ennakot}) / \text{asukasmäärä}$, 31.12.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $(\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / (\text{toimintatuotot} + \text{verotuotot} + \text{valtionosuudet})$.

Lainakanta 31.12. (milj. euroa)

= $\text{vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$.

Lainanhoitokate

= $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$.

Lainasaamiset 31.12.

= sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset.

Helsingin kaupungin tuloslaskelma

Miljoonaa euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Toimintatuotot		
Myyntituotot	310,7	1 034,4
Maksutuotot	213,4	220,3
Tuet ja avustukset	116,5	115,7
Vuokratuotot	345,7	321,5
Muut toimintatuotot	55,3	69,8
	1 041,5	1 761,7
Valmistus omaan käyttöön	114,8	124,8
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 374,3	-1 450,4
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-381,3	-383,4
Muut henkilösivukulut	-82,2	-81,8
Palvelujen ostot	-1 658,5	-1 602,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-185,4	-507,3
Avustukset	-428,6	-407,3
Vuokrakulut	-180,9	-205,5
Muut toimintakulut	-11,8	-26,8
	-4 302,8	-4 665,1
TOIMINTAKATE	-3 146,1	-2 778,6
Verotulot ja valtionosuudet		
Verotulot	3 067,9	2 951,9
Valtionosuudet	273,2	250,6
	3 341,1	3 202,6
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	86,2	51,8
Muut rahoitustuotot	18,7	28,5
Korkokulut	-22,2	-23,2
Muut rahoituskulut	-12,2	-0,4
	70,5	56,7
VUOSIKATE	265,1	480,7
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-329,6	-408,1
Arvonalentumiset	-56,1	0,0
	-385,7	-408,1
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	139,8	1 172,1
Satunnaiset kulut	-0,6	-0,1
	139,2	1 172,0
TILIKAUDEN TULOS	18,6	1 244,6
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	3,1	200,9
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-2,1	96,2
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	9,3	91,6
	10,2	388,6
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	28,8	1 633,2

Helsingin kaupungin rahoituslaskelma

Miljoonaa euroa	2015	2014**
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	265,1	480,7
Satunnaiset erät*	139,2	1 172,0
Tulorahoituksen korjauserät	-153,1	-1 557,5
	251,2	95,3
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-571,2	-2 720,9
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5,3	5,2
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	147,8	3 022,4
	-418,1	306,8
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-167,0	402,0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-23,3	-737,4
Antolainasaamisten vähennys	101,5	174,2
	78,2	-563,2
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	120,0	355,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-116,6	-274,9
	3,4	80,1
Oman pääoman muutokset	0	-0,1
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-13,7	7,6
Vaihto-omaisuuden muutos	-0,3	81,7
Saamisten muutos	-11,4	101,9
Korottomien velkojen muutos	43,3	-23,4
	17,9	167,8
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	99,5	-315,4
RAHAVAROJEN MUUTOS	-67,5	86,6
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	940,4	1 007,9
Rahavarat 1.1.	1 007,9	921,3
	-67,4	86,6

* Vuoden 2014 satunnaisissa erissä näkyy liikelaitosten yhtiöittämiin liittyviä kirjanpidollisia kirjauksia.

** Vuoden 2014 investointimenoissa on osakkeiden hankinnat yhtiötetyistä liikelaitoksista – tai niiden osista – ja tuloissa yhtiöittämisen tulot.

Helsingin kaupungin tase

VASTAAVAA (miljoonaa euroa)	31.12.2015	31.12.2014
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	19,8	20,7
Muut pitkävaikutteiset menot	84,0	87,1
Ennakkomaksut	1,1	0,1
	104,9	107,9
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 142,5	3 101,7
Rakennukset	1 622,5	1 642,8
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 313,8	1 265,3
Koneet ja kalusto	173,0	181,0
Muut aineelliset hyödykkeet	12,1	11,8
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	311,1	221,2
	6 575,0	6 423,8
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 143,4	3 122,5
Muut lainasaamiset	2 008,8	2 087,1
Muut saamiset	0,5	0,5
	5 152,8	5 210,1
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	139,7	145,7
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	4,3	4,3
Muut toimeksiantojen varat	441,8	425,4
	585,8	575,4
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	9,5	11,3
Keskeneräiset tuotteet	5,7	3,5
Muu vaihto-omaisuus	0,1	0,1
	15,2	14,9
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,1	0,1
Lainasaamiset	0,1	0,1
Muut saamiset	24,1	29,1
	24,2	29,3
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	58,0	48,3
Lainasaamiset	0,4	1,5
Muut saamiset	40,5	36,4
Siirtosaamiset	104,3	100,6
	203,2	186,8
Saamiset yhteensä	227,5	216,1
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	474,6	683,7
Joukkovelkakirjalainasaamiset	20,0	0,0
	494,6	683,7
Rahat ja pankkisaamiset	445,9	324,2
VASTAAVAA YHTEENSÄ	13 601,7	13 556,2

VASTATTAVAA (miljoonaa euroa)	31.12.2015	31.12.2014
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 972,4	2 972,4
Arvonkorotusrahasto	1 808,4	1 811,0
Muut omat rahastot	514,8	474,1
Muu oma pääoma	729,0	729,0
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (-)	4 450,4	2 867,2
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)	28,8	1 633,2
	10 503,8	10 486,9
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	52,2	55,3
Vapaaehtoiset varaukset	18,1	16,0
	70,3	71,3
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	138,1	152,0
	138,1	152,0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	140,6	146,5
Lahjoitusrahastojen pääomat	4,3	4,3
Muut toimeksiantojen pääomat	419,2	416,6
	564,1	567,5
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 253,8	1 454,6
Lainat muilta luotonantajilta	7,4	7,4
Saadut ennakot	13,1	6,9
Ostovelat	1,2	1,1
Liittymismaksut ja muut velat	0,1	0,2
	1 275,6	1 470,1
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	320,7	116,6
Saadut ennakot	11,6	8,9
Ostovelat	135,1	152,6
Liittymismaksut ja muut velat	169,7	137,7
Siirtovelat	412,6	392,6
	1 049,7	808,5
Vieras pääoma yhteensä	2 325,3	2 278,6
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	13 601,7	13 556,2

Konsernin toiminta ja talous

Helsingin konsernitilinpäätös muodostuu virastojen, liikelaitosten, itsenäisten rahastojen, kuntayhtymien ja tytäryhteisöjen sekä osakkuusyhtiöiden tilinpäätöksistä.

Tilinpäätökseen sisältyy 74 tytäryhteisöä, joissa emokaupungin omistusosuus on yli 50 prosenttia tai kaupungilla on muuten määräysvalta. Tämän lisäksi konsernitilinpäätökseen on tytäryhteisöjen kautta yhdistelty 51 alikonserniyhtiötä. Tilinpäätökseen sisältyy myös kuusi kuntayhtymää, joissa kaupunki on jäsenenä sekä kaikki 11 säätiötä, joissa kaupungilla on määräysvalta. Konsernitilinpäätökseen sisältyy lisäksi kaupungin yksi yhteisyhteisö ja kaikki 39 osakkuusyhteisöä.

Suurimmat tytäryhtiöt liikevaihdolla mitatuna olivat Helen Oy, Helsingin kaupungin asunnot Oy, Helsingin Satama Oy ja Palmia Oy. Suhteutettaessa toiminnan laajuus kaupungin äänivaltaosuuteen merkittävimmät kuntayhtymät olivat HUS, HSY ja HSL. Osakkuusyhteisöistä merkittävimmät olivat Vantaan Energia Oy sekä Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy tarkasteltaessa toiminnan laajuutta suhteessa kaupungin omistusosuuteen.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Helsingin kaupunkikonsernin vuosikate heikkeni vuodesta 2014 noin 29 miljoonalla eurolla ollen 838 miljoonaa euroa. Heikennys johtui lähinnä Helen Oy:n liikevoiton laskusta verrattuna vuoteen 2014. Helsingin kaupungin vuosikate parani hieman edelliseen vuoteen verrattuna (verrattaessa kaupungin vuosikatetta 2014 ilman yhtiöityneitä liikelaitoksia).

Kaupunkikonsernin ylijäämä oli 282 miljoonaa euroa ja se heikkeni edellisestä vuodesta

97 miljoonaa euroa (vuonna 2014 ylijäämää paransi liikelaitosten yhtiöittämisistä aiheutuneet kertaluonteiset tilinpäätössiirrot). Ylijäämää heikensi osaltaan liikelaitosten yhtiöittämisistä seuranneet verovaikutukset (noin 15 miljoonaa euroa), jotka nostivat maksettuja veroja 20 miljoonaan euroon.

Konsernituloslaskelman satunnaisiin eriin sisältyy Helsingin Bussiliikenne Oy:n liiketointakaupasta kaupunkikonsernille kirjautunut noin -24 miljoonan euron tappio.

Kaupunkikonsernin investoinnit olivat 1 075 miljoonaa euroa ja investointien tulo-rahoitusprosentti oli 78,5.

Kaupunkikonsernin vuoden 2015 toiminnan ja investointien rahavirta oli -57 miljoonaa euroa negatiivinen. Helsingin kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta oli -167 miljoonaa euroa.

Kaupunkikonsernin lainakanta oli 5 011 miljoonaa euroa (7 977 euroa/asukas) ja tästä Helsingin kaupungin lainakanta 1 582 miljoonaa euroa (2 518 euroa/asukas). Konsernin lainasaamiset olivat 476 miljoonaa euroa (758 euroa/asukas). Helsingin kaupungin lainasaamiset sekä rahoituslaskelmassa näkyvä antolainasaamisten vähennys eliminoiduvat konsernirahoituslaskelmassa, sillä pääosa Helsingin kaupungin antolainoista on kaupunkikonsernin sisäisiä.

Kaupunkikonsernin lainakanta kasvoi 70 miljoonalla eurolla. Helsingin kaupungin osuus tästä oli 3 miljoonaa euroa. Konserniyhteisöjen lainakannan kasvu kohdentui lähinnä kaupungin vuokra-asuntoja hallinnoiviin yhtiöihin.

Helsingin kaupunkikonsernin vuoden 2015 vuosikate heikkeni vuodesta 2014 noin 29 miljoonalla eurolla.

Helsingin kuntakonserni

Tytär-yhtiöt ja tytärsäätiöt

88 kpl

Kuvion pinta-ala liikevaihdon mukaan.

Osakkuus-yhteisöt*

56 kpl

Pinta-ala ei vastaa volyymia.

Virastot

28 kpl

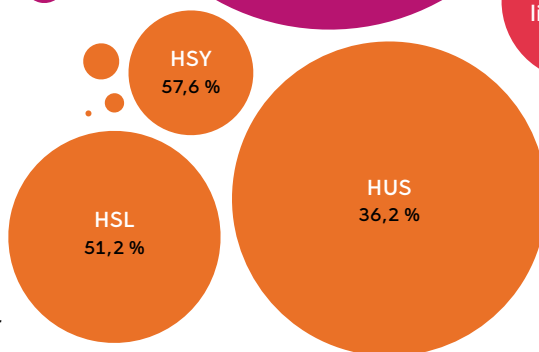
Kuvion pinta-ala toimintamenojen mukaan.

Kunta-yhtymät

6 kpl

Kuvion pinta-ala Helsingin ääni-valtaisuuden (ilmoitettu prosentteina) suhteessa kunta-yhtymän kokonaismenoista.

Liikelaitokset

4 kpl

Kuvion pinta-ala toimintamenojen mukaan.

* Osakkuusyhteisöjä ovat mm. Vantaan Energia Oy, Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy, Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy ja Apotti Oy.

Konsernituloslaskelma

Miljoonaa euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Toimintatuotot	3 114,4	3 073,0
Toimintakulut	-5 559,5	-5 387,4
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta / tappiosta (-)	7,8	46,5
TOIMINTAKATE	-2 437,4	-2 267,9
Verotulot	3 067,9	2 952,0
Valtionosuudet	273,2	250,6
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	19,5	17,6
Muut rahoitustuotot	16,7	14,6
Korkokulut	-90,1	-95,3
Muut rahoituskulut	-12,0	-5,0
	-65,9	-68,2
VUOSIKATE	837,8	866,5
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-655,2	-651,3
Omistuksen eliminointierot	14,0	1,1
Arvonalentumiset	-4,4	-1,7
	-645,7	-651,9
Satunnaiset erät	115,6	115,7
TILIKAUDEN TULOS	307,7	330,3
Tilinpäätössiirrot	-0,5	56,9
Tilikauden verot	-19,9	-4,6
Laskennalliset verot	-6,3	-5,7
Vähemmistöosuudet	1,4	2,1
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)	282,4	379,1
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/ Toimintakulut, prosenttia	56,0	57,0
Vuosikate/Poistot, prosenttia	127,0	132,7
Vuosikate, euroa/asukas	1 334	1 394
Asukasmäärä	628 200	621 600

Konsernirahoituslaskelma

Miljoonaa euroa	2015	2014
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	837,8	866,5
Satunnaiset erät	115,6	115,7
Tilikauden verot	-19,9	-4,6
Tulorahoituksen korjauserät	-120,0	-193,4
	813,4	784,2
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 074,7	-2 386,8
Rahoitusosuudet investointimenoihin	7,0	5,9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	197,6	1 644,6
	-870,1	-736,3
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-56,6	47,9
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-9,9	-4,6
Antolainasaamisten vähennys	14,2	7,8
	4,3	3,2
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	269,2	590,7
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-168,8	-447,7
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-30,3	10,9
	70,0	153,9
Oman pääoman muutokset	19,2	9,6
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-17,7	-1,9
Vaihto-omaisuuden muutos	3,3	6,0
Saamisten muutos	25,2	-17,3
Korottomien velkojen muutos	78,2	39,8
	89,1	26,7
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	182,6	193,5
RAHAVAROJEN MUUTOS	126	241,3
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 498,1	1 372,1
Rahavarat 1.1.	1 372,1	1 130,7
	126,0	241,4
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 euroa	-639 593	-834 127
Investointien tulorahoitus, prosenttia	78,5	36,4
Lainanhoitokate	3,6	1,8
Kassan riittävyys (pv)	79	60

Konsernitase

Miljoonaa euroa

31.12.2015

31.12.2014

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	56,8	56,5
Muut pitkävaikutteiset menot	240,7	258,9
Ennakkomaksut	8,2	4,8
	305,7	320,2

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	3 213,1	3 172,3
Rakennukset	5 542,5	5 328,6
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 352,1	2 280,0
Koneet ja kalusto	1 140,3	1 251,9
Muut aineelliset hyödykkeet	20,2	19,3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	724,1	615,6
	12 992,2	12 667,8

Sijoitukset

Osakkuusyhteisöosuudet	244,5	255,7
Muut osakkeet ja osuudet	445,3	413,1
Muut lainasaamiset	475,9	472,0
Muut saamiset	2,1	7,6
	455,7	1 148,4

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus	98,8	102,1
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	63,6	86,6
Lyhytaikaiset saamiset	376,4	379,1
	440,0	465,7
Rahoitusarvopaperit	496,4	703,9
Rahat ja pankkisaamiset	1 001,6	668,2
VASTAAVAA YHTEENSÄ	16 958,2	16 517,1

Miljoonaa euroa 31.12.2015 31.12.2014

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	2 972,4	2 972,4
Säätiöiden peruspääomat	5,8	5,8
Arvonkorotusraho	1 813,2	1 815,9
Muut omat rahastot	812,7	746,4
Muu oma pääoma	734,1	734,1
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä (-)	3 276,8	2 951,3
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)	282,4	379,1
	9 897,5	9 604,9

VÄHEMMISTÖOSUUDET

69,6

64,8

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset	140,1	153,7
Muut pakolliset varaukset	39,4	34,2
	179,6	187,9

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

567,2

570,1

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	4 443,6	4 594,7
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	97,9	91,8
	4 541,5	4 686,4

Lyhytaikainen

Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	567,7	346,6
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	1 135,2	1 056,4
	1 702,9	1 403,0

Vieras pääoma yhteensä

6 244,4

6 089,4

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

16 958,2

16 517,1

Konsernitaseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, prosenttia	58,8	62,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, prosenttia	95,6	95,9
Kertynyt ylijäämä, euroa	3 559 243	2 779 467
Kertynyt ylijäämä, euroa/asukas	5 666	4 471
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 euroa	5 011 275	4 941 245
Konsernin lainakanta, euroa/asukas	7 977	7 949
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 euroa	475 906	472 033
Konsernin lainasaamiset, euroa/asukas	758	759

Helsingin kaupungin vuosikertomus 2015

Helsingin keskushallinnon julkaisuja 2016:10

Julkaisija

Helsingin kaupunginkanslia

Ulkoasu

Kokoro & Moi

Kannen kuva

Oleg Podzorov (Shutterstock)

Valokuvat

sivu 4 Tero Sivula (Shutterstock)
sivu 6 Maija Astikainen
sivu 8 Lauri Rotko
sivu 10 Maija Astikainen
sivu 12 Popova Valeriya (Shutterstock)
sivu 14 Maija Astikainen
sivu 16 Aleksei Andreev (Shutterstock)
sivu 18 Maija Astikainen
sivu 20 Malger (Shutterstock)
sivu 22 Maija Astikainen
sivu 24 Seppo Laakso
sivu 27 Maija Astikainen
sivu 29 Maija Astikainen
sivu 31 Maija Astikainen
sivu 36 Roman Vukolov (Shutterstock)
sivu 38 Tero Pajukallio

Taitto ja toteutus

Innocorp Oy

Paino

Lönnberg Print & Promo

ISBN 978-952-331-074-2 (painettu julkaisu)
ISBN 978-952-331-075-9 (verkkojulkaisu)
ISSN-L 2242-4504
ISSN 2242-4504 (painettu julkaisu)
ISSN 2323-8135 (verkkojulkaisu)

Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia

Pohjoisesplanadi 11-13
00170 Helsinki
PL 1
00099 Helsingin kaupunki
Puhelinvaihde 09 310 1641
www.hel.fi
www.hel.fi/vuosikertomus